

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2018/2019.

5. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

5. osztály

A Dimbes-Dombos erdő felett kisütött a nyári nap. Ébredezett a gesztenyecsalád. A kipikopik nyújtózkodtak, ásítottak – aztán sorra megmosakodtak, megreggeliztek.

Reggeli után mindnyájan útnak indultak. Sok dolguk volt. Virág egy ritka madár fészket őrizte, Bogyó seperte az utat, Mogyoró gombát gyűjtött, Csigabiga piros csipkebogyót, Levél kamillavirágot szedett.

Kippkopp vizet hordott fel a völgyből, és meglocsolta a frissen ültetett fenyőcskét, mert nagy volt a szárazság. Tiptopp a beteg állatokat gyógyította.

Délután aztán játszottak, kirándultak, és alig várták az estét. Mert vacsora után Kippkopp elkiáltotta magát:

– Lássuk, ki a legerősebb!

Birkóztak, hemperegtek, kiabáltak és nevettek, amíg jól el nem fáradtak.

Így teltek-múltak a napok. De egy reggel olyan furcsa, vad szél támadt, amilyen sosem volt még. Zúgott, süvített, mindent felkapott és a levegőbe röpített. Elsodorta az apró kipikopikat...

Kippkopp és Tiptopp megpróbálta túlkiabálni a szélzúgást:

– Azonnal fussatok haza!

Mondani se kellett, akárhova vetette őket a szél, a kipikopik mind a levélházikó felé igyekeztek.

Ömleni kezdett az eső, de szerencsére addigra mindenki hazavergődött. Mindenki? Nem, egyvalaki hiányzik.

(Marék Veronika: Kippkopp, hol vagy?)

1. **Olvasd el** a szöveget, majd **válaszolj** a kérdésekre!

a) Vacsora után ki akarta kideríteni, hogy melyikük a legerősebb?

b) Hol éltek a kipikopik?

c) Mivel foglalkoztak a kipikopik? Sorolj fel két kipikopit és annak foglalkozását!

2. **Írj ki** a fenti szövegből öt **tulajdonnevet**!

3. **Mit jelent** a szövegből kiragadott mondat? Hogyan fogalmaznád meg másképp?

Ömleni kezdett az eső._____

4. Határozd meg az alábbi **mondatok fajtáját a beszélő szándéka** szerint!

a) Ébredezett a gesztenyecsalád. _____

b) Azonnal fussatok haza! _____

5. Állapítsd meg a következő **igék módját, idejét**, valamint a **cselekvő számát és személyét!**

ige	igemód	igeidő	a cselekvő száma és személye
megmosakodtak			
süvített			
lássuk			
hazavergődött			
hiányzik			

6. **Elemeld mondattanilag** a következő mondatot! A mondatrészeket jelöld **aláhúzással** és **betűjelzéssel!**

a) Tiptopp a beteg állatokat gyógyította.

7. **Alkoss két összetett szót**, amelynek először az előtagja legyen azonos a megadott szóéval, másodsor pedig az utótagja!

kamillavirág - _____, _____

8. **Állapítsd meg** a kiemelt szavak **szófaját!**

a) A Dimbes-Dombos erdő felett **kisütött** a nyári nap. _____

b) **Kippkopp** vizet hordott fel a völgyből. _____

c) Virág egy **ritka** madár fészket őrizte. _____

d) Lássuk, ki a **legerősebb!** _____

5. osztály

9. **Elemezd** a megadott szavakat **szerkezetük szerint!** Írd be a szóelemeket a megfelelő helyre!

szó	szótő	kötőhangzó	képző	kötőhangzó	jel	kötőhangzó	rag
fenyőcskék							
völgyből							
állatokat							
levegőbe							
szárazság							

10. **Írd le** a toldalékos **számneveket számjegyekkel!**

a) tizenötödikén - _____

b) ötvenötből - _____

c) ötödikben - _____

d) hetet - _____

11. **Írd le** a megadott szavak egy-egy **rokon értelmű** párját!

bátor - _____

gyáva - _____

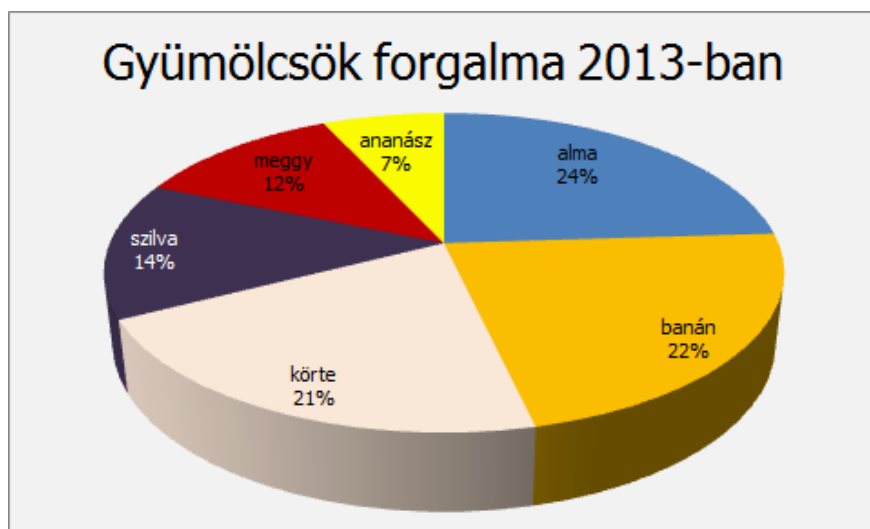
szép - _____

csúnya - _____

12. **Tagold szavakra** a következő mondatot! **Ügyelj a vesszőkre!**

erősenlámpalázasnaklátszottahogyfeszesruhájábansárosfélcipőjébenemelgettealábátanedvessalak
onmiközbenidegesenharapdáltaakörmét

13. **Tanulmányozd** az alábbi diagramot, majd **oldd meg** az alatta levő feladatot!

- a) A legkevesebbet vásárolt gyümölcs: _____
- b) A **három** legtöbbet fogyasztott gyümölcs: _____
- c) 12%-os forgalma volt a következő gyümölcsnek: _____

14. **J vagy ly? Pótold** a hiányzó betűt!

ra__ong, kedé__, ha__lik, muszá__, gereb__e, tu__a, szabá__, hó__ag, nyá__,
zsiva__

15. **Foglald mondatba** a következő szópárokat!

a) helység – helyiség

b) egyelőre – egyenlőre

16. **Javítsd ki** a következő mondatokban található **nyelvhelyességi hibákat!** Írd le a mondatokat **helyesen!**

a) Anya megsütötte az ebédet.

b) Marci nem tartsa be a szavát.

17. **Kösd össze** a **szólásokat** a **jelentésükkel!**

a) Keskeny az abrosz.

Gondoljuk meg a dolgot!

b) Lovat ad alá.

Bőkezű, nagylelkű.

c) Aludjunk rá egyet!

Felbátorítja, ösztönzi.

d) Aranyból van a szíve.

Alig van mit enniük.

18. Figyeld meg a képet, és írd le azt a szót, amely megfelel az alábbi képletnek!

szótó + jel + kötőhangzó + rag: _____

19. Keresd ki a táblázatból a kért információkat!

növény	ország	törzs	osztály	rend	család
tuja	növény	toboztermő	tűlevelű	fenyőalakú	ciprusféle
tulipán	növény	zárvatermő	egyszikű	liliomvirágú	liliomféle
tátika	növény	zárvatermő	kétszikű	ajakosvirágú	útifűfélék

a) A táblázat alapján mely növények zárvatermők?

b) Melyik növény tűlevelű?

c) A növények mely családjába tartozik a tulipán?

20. **Olvasd el** a következő találós kérdéseket! A megfejtést írd a vonalra!

a) Forog-morog, füstölög
lábad elé sündörög.
Ha igazán szereted,
ne adj neki kenyeret!
Csak jó csontot,
s nem lesz rá gondod.

b) Bömböl, pedig nem is fél,
ott él, ahol sosincs tél.
Szavannán, ha dombra kiáll,
világos, hogy ő a király.

JAVÍTÁSI KULCS AZ 5. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2019. évi községi anyanyelvi verseny)

1. a) Kippkopp (akarta tudni, ki a legerősebb).

b) (A kipikopik) a Dimbes-Dombos erdőben (éltek).

c) Virág egy ritka madár fészket őrizte, Bogyó seperte az utat, Mogyoró gombát gyűjtött, Csigabiga piros csipkebogyót, Levél kamillavirágot szedett. Kippkopp meglocsolta a frissen ültetett fenyőcskéket, Tiptopp a beteg állatokat gyógyította. VAGY hasonló válaszok.

(a=0,25 + b=0,25 + c=0,5 = 1)

2. Virág, Bogyó, Mogyoró, Csigabiga, Levél, Kippkopp, Tiptopp. (5x0,2=1)

3. Eleredt az eső. / Elkezdett esni. / Zuhogott az eső. VAGY: bármilyen hasonló kijelentés. (1)

4. a) kijelentő mondat

b) felszólító mondat

(2x0,5=1)

5.

ige	igemód	igeidő	a cselekvő száma és személye
megmosakodtak	kijelentő	múlt	T/3.
süvített	kijelentő	múlt	E/3.
lássuk	felszólító	jelen	T/1.
hazavergődött	kijelentő	múlt	E/3.
hiányzik	kijelentő	jelen	E/3.

(5x0,2=1)

6. Tiptopp a beteg állatokat gyógyította.
minJ

(4x0,25)

7. kamillatea, hóvirág VAGY: bármilyen másik összetett szó, amely megfelel a feladatnak.

(2x0,5=1)

8. a) ige

b) főnév

c) melléknév

d) melléknév

(4x0,25=1)

9.

szó	szótő	képző	kötőhangzó	jel	kötőhangzó	rag
fenyőcskéket	fenyő	cské	-	k	e	t
völgyből	völgy	-	-	-	-	ből
állatokat	állat	-	o	k	a	t
levegőbe	levegő	-	-	-	-	be

szárazság	száraz	ság	-	-	-	-
-----------	--------	-----	---	---	---	---

(5x0,2=1)

10. a) 15-én
 b) 55-ből
 c) 5.-ben
 d) 7-et

(4x0,25=1)

11. bátor: merész, hősiesség, nem fél; nem félti az irháját, nem ijedős, karakán, van a pucájában vér; helyén van a szíve.

gyáva: félős, ijedős, anyámasszony katonája, nyúl szívű; bátortalan, konfliktuskerülő.

szép: gyönyörű, szemrevaló, csinos, bájos, kecses; csecse, csini; tetszetős, esztétikus, lélegzetelállító.

csúnya: csúf, ronda, rusnya, rút, torz, pocsek.

(4x0,25=1)

12. Erősen lámpalázásnak látszott, ahogy feszes ruhájában, sáros félcipőjében emelgette a lábát a nedves salakon, miközben idegesen harapdálta a körmét.

(1)

13. a) ananász
 b) alma, banán, körte
 c) meggy

(a=0,2 + b=3x0,2 + c=0,2 = 1)

14. rajong, kedély, hajlik, muszáj, gereblye, tuja, szabály, hólyag, nyáj, zsivaly

(10x0,1=1)

15. a) Szabadka helységből származom. A nappali az a helyiség, ahol a legtöbb időt töltöm.

b) Egyelőre nem tervezek semmit. Az almát egyelőre szeltek.

Bármely helyes megoldás elfogadható.

(4x0,25=1)

16. a) Anya megsütötte az ebédet.

b) Marci nem tartja be a szavát.

(2x0,5=1)

17. a) Keskeny az abrosz. – Alig van mit enniük.

b) Lovat ad alá. – Felbátorítja, ösztönzi.

c) Aludjunk rá egyet! – Gondoljuk meg a dolgot!

d) Aranyból van a szíve. – Bőkezű, nagylelkű.

(4x0,25=1)

18. betűket

(1)

19. a) tulipán, tátika

b) tuja

c) liliumfélék

(a=2x0,25 + b=0,25 + c=0,25 = 1)

20. kutya, oroszlán

(2x0,5=1)